

**Wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich/kosmetycznych/odnowy
biologicznej/studiów tatuażu**

1. Wymagania techniczne i pomieszczenia

Lokal, w którym będą świadczone usługi w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu czy odnowy biologicznej należy dostosować do wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t. j. Dz. U. z 2002r., poz. 1225 ze zm.), które określa m. in. wysokość pomieszczeń, oświetlenie, rodzaj wentylacji, warunki techniczne dla pomieszczeń higienicznosanitarnych. Szczegółowe informacje zawarte są na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/psse-koszalin/opinia-sanitarna-dla-lokali-uslugowych>.

W zakładzie należy wyodrębnić:

- a) pomieszczenie/miejsce świadczenia usług,
- b) poczekalnię dla klientów wyposażoną w fotele/sofy/krzesła/stolik o powierzchni gładkiej ułatwiającej utrzymanie w czystości oraz wieszak na odzież wierzchnią klientów,
- c) pomieszczenie higienicznosanitarne – dopuszcza się jedno wspólne pomieszczenie dla osób korzystających z usług i zatrudnionych w obiekcie,
- d) pomieszczenie lub wydzielone, zamykane miejsce na przechowywanie sprzętu porządkowego i środków czystości – nie dopuszcza się przechowywania sprzętu usługowego, artykułów kosmetycznych, odzieży roboczej itp. wraz ze sprzętem porządkowym i środkami czystości,
- e) wydzielone, opisane miejsca do przechowywania:
 - bielizny czystej m. in. prześcieradła wielorazowego użytku, koce, peleryny wielorazowego użytku, umożliwiające przechowywanie jej w sposób zabezpieczający ją przed dostępem kurzu, brudu oraz przed dostępem osób postronnych,
 - bielizny brudnej m. in. prześcieradła wielorazowego użytku, koce, peleryny wielorazowego użytku,
 - narzędzi wielorazowego użytku,
 - narzędzi jednorazowego użytku,
 - artykułów kosmetycznych,
 - prześcieradeł/ręczników/peleryn jednorazowego użytku,
- f) miejsce na pojemniki na odpady komunalne i odpady medyczne,
- g) pomieszczenie socjalne w przypadku zatrudniania pracowników,
- h) łazienkę wyposażoną w natrysk dostępną bezpośrednio z pomieszczenia świadczenia usług w zakładach kosmetycznych oraz salonach masażu, w których stosuje się preparaty powodujące zewnętrzne zanieczyszczenie ciała np. masaż z wykorzystaniem gorącej czekolady.

W pomieszczeniu, gdzie świadczone są usługi należy zapewnić umywalkę z dostępem do ciepłej i zimnej wody. Ściany przy umywalkach i zlewach w pomieszczeniach, w których są świadczone usługi, należy pokryć nienasiąkliwym materiałem, łatwo zmywalnym i odpornym na działanie wilgoci oraz środków dezynfekcyjnych.

W obiektach, gdzie wejście do pomieszczenia świadczenia usług prowadzi bezpośrednio z zewnątrz nad drzwiami należy zamontować kurtynę nawiewną.

2. Higiena i procedury higieniczne

W zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i studiach tatuażu istnieje niebezpieczeństwo przeniesienia zakażenia bakteriami chorobotwórczymi, grzybicami skóry, wirusami krwiopochodnymi (HBV, HCV, HIV) i innymi wirusami oraz pasożytami. Należy je traktować jak typowy gabinet zabiegowy, w którym często wykonuje się zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek, a każdy klient może być potencjalnie zakaźny.

Zakażenie może dotyczyć zarówno klientów jak i pracowników zakładu, ponieważ mikroorganizmy mogą być przenoszone za pośrednictwem nieumytych rąk oraz niedezynfekowanego lub niewysterylizowanego sprzętu. Drobne skaleczenia, otarcia skóry, uszkodzenia błony śluzowej, zmiany na skórze mogą wywołać zakażenie.

W związku z powyższym, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zarówno osobom korzystającym z usług, jak i je wykonującym należy opracować i przestrzegać procedury dot. m.in. mycia i dezynfekcji rąk, sposobu postępowania z bielizną czystą i brudną, mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi, utrzymania czystości i porządku na terenie obiektu, postępowania z odpadami medycznymi. Dodatkowo należy przestrzegać higieny osobistej, a odzież roboczą utrzymywać w czystości. W obiektach, gdzie świadczone są usługi, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek mają obowiązek wdrożenia i stosowania ww. procedur, o czym stanowi art. 16 ustawy z dnia 05 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz. U. z 2024r., poz. 924).

Art. 16. 1. Osoby inne niż udzielające świadczeń zdrowotnych podejmujące czynności, w trakcie wykonywania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, są obowiązane do wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

2. Procedury, o których mowa w ust. 1, powinny regulować sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji oraz sposoby przeprowadzania dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń.

3. Na wniosek podmiotu obowiązanego do wdrożenia i stosowania procedur, o których mowa w ust. 1, państwowy powiatowy inspektor sanitarny opiniuje te procedury.

3. Mycie i czyszczenie narzędzi

Po wykonaniu usługi wykorzystane narzędzia traktuje się jako zanieczyszczone. Niedopuszczalne jest stosowanie jednego narzędzia do obsługi wielu klientów bez jego uprzedniego wyczyszczenia, umycia i zdezynfekowania (w przypadku narzędzi mogących mieć kontakt z materiałem biologicznym również sterylizacji). Również w przypadku, gdy podczas wykonywania pracy narzędzie upadnie na podłogę, nie należy używać go dalej, ale wziąć nowe t. j. czyste i zdezynfekowane z miejsca jego przechowywania.

Narzędzia po każdym kliencie należy oczyścić z zanieczyszczeń takich jak np. włosy, fragmenty naskórka, pozostałości produktów kosmetycznych.

4. Dezynfekcja

W zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i studiach tatuażu należy zapewnić zapas środków do dezynfekcji:

- narzędzi wielorazowego użytku,
- powierzchni,
- rąk,
- skóry (w przypadku świadczenia usług z naruszeniem ciągłości tkanek),
- urządzeń sanitarnych.

Środki te powinny posiadać szerokie spektrum działania t. j. bakteriobójcze, wirusobójcze, grzybobójcze i prątkobójcze. W celu zapewnienia prowadzenia prawidłowych procesów dezynfekcji, środki do dezynfekcji powinny posiadać aktualne terminy ważności. W przypadku zakupu środków do dezynfekcji w opakowaniach zbiorczych i ich przelewania do mniejszych pojemników, pojemniki te należy oznakować nazwą środka i datą ważności widniejącą na opakowaniu zbiorczym.

Pojemnik/zbiornik/myjkę ultradźwiękową z roztworem roboczym do dezynfekcji narzędzi wielorazowego użytku należy oznakować: nazwą środka do dezynfekcji, stężeniem roztworu, datą sporządzenia roztworu, oznaczeniem osoby sporządzającej roztwór. Oznaczenie to można umieścić na/przy pojemniku lub prowadzić rejestr przygotowywania roztworu, w którym zawarte będą powyższe informacje. W przypadku stosowania gotowych środków do dezynfekcji narzędzi, bez konieczności sporządzania roztworu, pojemnik z takim środkiem również należy oznakować jego nazwą, datą przelania i oznaczeniem osoby przelewającej środek.

Nazwa środka:
Stężenie roztworu:
Data sporządzenia roztworu:
Podpis/oznaczenie osoby sporządzającej roztwór:

Oznakowanie środka do dezynfekcji narzędzi

Przed przystąpieniem do użytkowania środków do dezynfekcji należy zapoznać się z ich sposobem użycia i kartą charakterystyki produktu oraz stosować je zgodnie z zaleceniami producenta dot. m. in.:

- stężenia roztworu i jego czasu działania w odniesieniu do spektrum działania przeciw drobnoustrojom,
- przeznaczenia produktu (t. j. do powierzchni, do narzędzi wielorazowego użytku stosowanych przy świadczeniu usług z naruszeniem ciągłości tkanek, do narzędzi wielorazowego użytku stosowanych przy świadczeniu usług bez naruszenia ciągłości tkanek itp.),
- częstotliwości wymiany roztworu roboczego.

Stosowanie się do zaleceń producenta zapewni skuteczność prowadzonej dezynfekcji przeciw drobnoustrojom znajdującym się na m. in. narzędziach, urządzeniach czy powierzchniach roboczych.

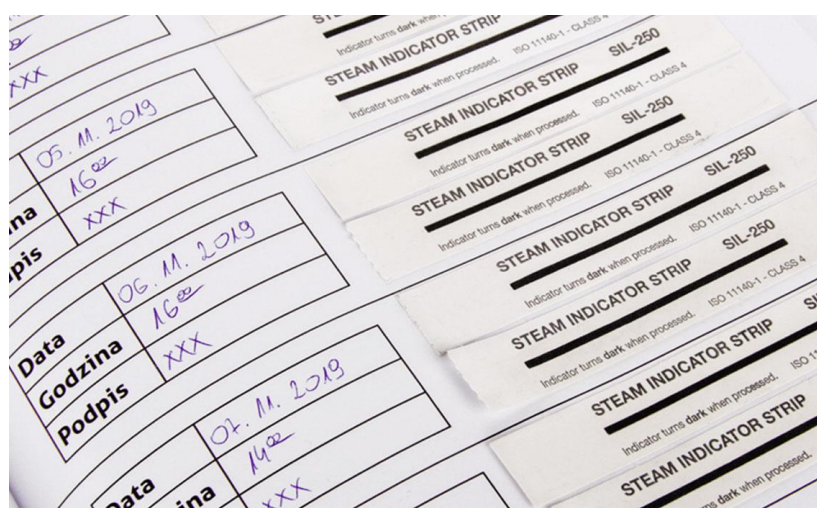
Należy utrzymywać powierzchnie i meble w obiekcie np. blaty, obicia foteli w odpowiednim stanie technicznym. Przetarcia, ubytki i pęknięcia są miejscami newralgicznymi ze względu na możliwość gromadzenia się różnych zanieczyszczeń, oraz z uwagi na brak skutecznej dezynfekcji takich powierzchni po kliencie.

5. Sterylizacja

Narzędzia wielorazowego użytku mające styczność z materiałem biologicznym należy poddawać sterylizacji. Najskuteczniejszą metodą sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku stosowanych podczas świadczenia usług w branży beauty jest sterylizacja parowa w nadciśnieniu (w autoklawie). W przypadku, gdy stosowane narzędzia są wrażliwe na działanie wysokiej temperatury, należy stosować wyroby jednorazowego użytku lub zastosować alternatywną metodę sterylizacji np. sterylizacja plazmowa, sterylizacja światłem UV.

Stosowany sprzęt do sterylizacji należy stosować zgodnie z zaleceniami producenta, a jego sprawność techniczna sprawdzana raz w roku, w celu zapewnienia skuteczności prowadzonych procesów. Dodatkowo należy prowadzić kontrolę mikrobiologiczną skuteczności sterylizacji z użyciem wskaźnika biologicznego Sporal A. Badania te wykonywane są minimum raz na pół roku przez dedykowane laboratoria badawcze. Poza okresowymi kontrolami, przy każdym procesie sterylizacji, w autoklawie umieszcza wskaźniki chemiczne w formie paska papierowego (po jednym na każdą szufladę z wkładem).

Prowadzone procesy sterylizacji w autoklawie należy monitorować w prowadzonym rejestrze lub dzienniku, w którym umieszcza się: datę i godzinę sterylizacji, podpis osoby przeprowadzającej sterylizację, pasek testowy potwierdzający skuteczność sterylizacji, opis wkładu. Dodatkowo w rejestrze można umieścić wydruki z autoklawu lub przechowywać informacje o parametrach procesu w formie elektronicznej. Rejestr może być prowadzony w dowolnej formie np. zapisów w zeszycie, prowadzenia dedykowanej książki, zapisów na pojedynczych kartkach umieszczanych w teczce lub segregatorze.

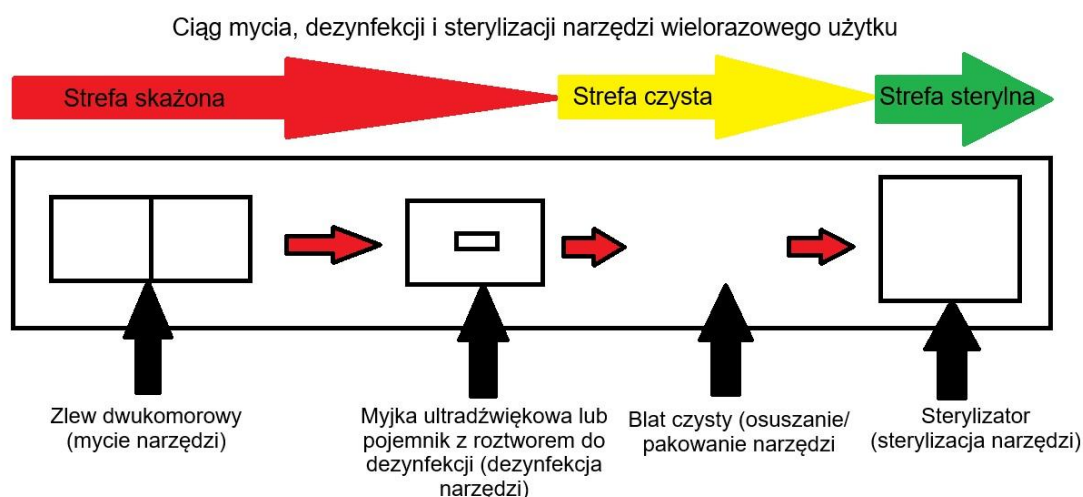

Rejestr procesów sterylizacji

Pakiety papierowo-foliowe z wysterylizowanymi narzędziami oznakowuje się datą sterylizacji i przechowuje w wydzielonym miejscu, zabezpieczając sterylne narzędzia przed

kontaminacją. Pakiety ważne są przez okres 6 miesięcy od sterylizacji. W przypadku uszkodzenia pakietu w jakikolwiek sposób narzędzia znajdujące się w środku należy ponownie poddać myciu, dezynfekcji i sterylizacji.

Przy organizowaniu stanowiska do sterylizacji narzędzi, należy zapewnić zlewozmywak, blat roboczy oraz sterylizator. Ww. sprzęty i urządzenia powinny zostać umieszczone w zakładzie w sposób zapewniający jak najkrótszą drogę pomiędzy stanowiskiem mycia, dezynfekcji i sterylizacji w celu uniknięcia wystąpienia zanieczyszczenia krzyżowego.

Schemat organizacji ciągu mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku

W przypadku braku możliwości zorganizowania stanowiska do sterylizacji narzędzi usługę można zlecić firmie zewnętrznej, wymagany jest dokument potwierdzający świadczenie usług w tym zakresie tj. umowa z firmą i/lub ostatnia faktura VAT.

6. Gospodarka odpadami komunalnymi i medycznymi

Obiekt powinien prowadzić prawidłową gospodarkę odpadami. Kosze na odpady w obiekcie należy wyłożyć workiem foliowym w celu zachowania pojemników w czystości. Odpady komunalne należy wyrzucać do pojemników zbiorczych w miejscu ich wytworzenia. Przedsiębiorca powinien mieć podpisaną umowę na wywóz odpadów komunalnych z miejsca świadczenia usług lub posiadać określone warunki korzystania z pojemników zbiorczych zawarte w umowie najmu (np. opłata wliczona w czynsz). **Niedopuszczalne jest zabieranie odpadów komunalnych z obiektu i przewożenie ich do miejsca zamieszkania.**

W przypadku świadczenia usług, podczas których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek, odpady zanieczyszczone materiałem biologicznym traktuje się jako odpady medyczne. Przedsiębiorca, który wytwarza odpady medyczne powinien zarejestrować się do systemu BDO i podpisać umowę ze specjalistyczną firmą zajmującą się odbiorem, transportem i utylizacją odpadów medycznych. W przypadku zakładów, gdzie naruszenie ciągłości tkanek jest możliwe, w obiekcie należy zapewnić dostęp do worków koloru czerwonego i/lub pojemników typu BOM na odpady medyczne.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi określa rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 05 października 2017r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017r., poz.1975).

Odpady medyczne o ostrych krawędziach zbiera się do pojemników jednorazowego użytku, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie lub przecięcie (pojemniki typu BOM). Pozostałe odpady medyczne zbiera się do worków jednorazowego użytku z folii polietylenowej koloru czerwonego, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia. Worki te umieszcza się na stelażach lub w sztywnych pojemnikach w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem lub pojemnikiem.

Pojemniki i/lub worki pojemniki lub worki zapełnia się co najwyżej do 2/3 ich objętości w sposób umożliwiający ich skuteczne zamknięcie. Pojemniki lub worki wymienia się nie rzadziej niż co 72 godziny. **Niedopuszczalne jest otwieranie raz zamkniętych pojemników lub worków.** W przypadku uszkodzenia pojemnika lub worka umieszcza się

Pojemnik i **worek** z odpadami medycznymi powinien posiadać widoczne oznakowanie, które zawiera:

- a) kod odpadów medycznych,
- b) nazwę wytwórcy odpadów medycznych,
- c) nr REGON wytwórcy odpadów medycznych,
- d) datę i godzinę otwarcia (rozpoczęcia użytkowania),
- e) datę i godzinę zamknięcia (maksymalnie 72 godziny od daty i godziny rozpoczęcia użytkowania).

Oznakowania pojemnika i/lub worka dokonuje się w momencie jego pierwszego otwarcia, nie w momencie zamknięcia lub przekazania do utylizacji.

	Nazwa wytwórcy odpadów:
	Nr REGON wytwórcy odpadów:
	Nr księgi rejestrowej wytwórcy odpadów medycznych (dotyczy wyłącznie podmiotów leczniczych)
	Kod odpadu:
	Data i godzina otwarcia (rozpoczęcia użytkowania):
	Data i godzina zamknięcia:

Prawidłowy wzór wymaganych informacji przy oznakowywaniu odpadów medycznych (pojemniki typu BOM i worki czerwone)

Wstępne magazynowanie odpadów medycznych o kodzie 18 01 03* na stanowisku pracy może trwać nie dłużej niż 72 godziny, po czym odpady powinny zostać odebrane przez specjalistyczną firmę zajmującą się odbiorem i transportem odpadów medycznych do miejsca ich unieszkodliwienia lub umieszczone w urządzeniu chłodniczym na czas maksymalnie 30 dni. W związku z §4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 05 października 2017r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017r., poz. 1975) niedopuszczalne jest przechowywanie otwartych pojemników w lodówce przez okres 30 dni i umieszczania w nich przez ten czas odpadów medycznych z uwagi na fakt, że pojemniki i worki powinno wymieniać się nie rzadziej niż co 72 godziny.

Do przechowywania odpadów medycznych w obiekcie można stosować stacjonarne bądź przenośne urządzenie chłodnicze. Urządzenie powinno posiadać wewnątrz wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję. W związku z powyższym należy je utrzymywać w dobrym stanie technicznym. Pęknięcia, ubytki czy korozja mogą utrudnić prowadzenie skutecznej dezynfekcji powierzchni mających styczność z materiałem potencjalnie zakaźnym. Wewnątrz lodówki umieszcza się termometr do pomiaru temperatury wewnątrz urządzenia. W celu zapewnienia odpowiednich warunków przechowywania odpadów medycznych należy prowadzić rejestr pomiaru temperatury w lodówce – 1 odczyt dziennie. Z uwagi na fakt, że odpady medyczne uznawane są za zakaźne w urządzeniu przechowuje się wyłącznie odpady medyczne. **Niedopuszczalne jest przechowywanie innych przedmiotów, a w szczególności artykułów spożywczych i produktów kosmetycznych wewnątrz lodówki przeznaczonej na odpady medyczne.**

Przy urządzeniu chłodniczym zapewnia się dostęp do:

- umywalki z bieżącą zimną i ciepłą wodą,
- środków higieny t. j. dozownika z mydłem oraz ręczników jednorazowego użytku przy umywalce,
- środka do dezynfekcji rąk,
- rękawiczek jednorazowego użytku,
- pojemnika na zużyte środki ochrony indywidualnej.

Lodówkę na odpady medyczne należy utrzymywać w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym. Po każdym odbiorze odpadów medycznych urządzenie dezynfekuje się, a następnie myje.

W obiekcie, gdzie podczas świadczenia usług może dochodzić do naruszenia ciągłości tkanek, należy opracować procedurę postępowania z odpadami medycznymi i okazać ją do wglądu w trakcie kontroli.

7. Postępowanie z bielizną czystą i brudną oraz odzieżą roboczą

W obiektach usługowych dopuszcza się stosowanie bielizny jednorazowego i wielorazowego użytku (m.in. ręczniki, prześcieradła, peleryny). Bieliznę czystą należy przechowywać w wydzielonych miejscach takich jak szafki, szuflady, pojemniki w sposób zabezpieczający ją przed kurzem, brudem czy dostępem osób trzecich. Przedmiotów takich jak prześcieradła jednorazowe w rolce nie należy przechowywać bezpośrednio na podłodze.

Bieliznę jednorazowego użytku przechowuje się oddzielnie od bielizny wielorazowego użytku. Po użyciu przedmioty jednorazowe takie jak ręczniki, prześcieradła czy peleryny uznaje się jako odpad komunalny, natomiast jeśli doszło do zanieczyszczenia ich materiałem biologicznym uznaje się je jako odpad medyczny i poddaje utylizacji.

Dla każdego klienta należy zapewnić czystą bieliznę i wymieniać ją po każdym kliencie. Dotyczy to również przypadków, gdzie w zakładach fryzjerskich poza peleryną wielorazowego użytku stosuje się jednorazowe kołnierze papierowe. Peleryna podczas świadczenia usług ma styczność nie tylko z szyją, ale również innymi częściami ciała klienta np. rękoma, gdzie u klienta mogą pojawiać się zmiany skórne lub pot.

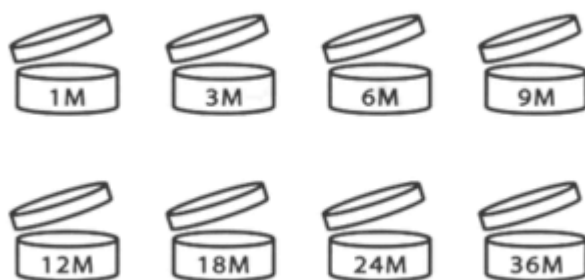
Brudną bieliznę wielorazowego użytku należy odseparować od wszelkich innych przedmiotów w obiekcie np. w zamykanym koszu/pojemniku wykonanym z materiału umożliwiającego dezynfekcję lub w zamykanej szafce. Natomiast bieliznę czystą przechowujemy tak, aby nie miała styczności z innymi przedmiotami/rzeczami (najkorzystniej

jest wydzielić miejsce/strefę czystą). Po wykorzystaniu bielizna wielorazowego użytku powinna trafić do wyznaczonego miejsca na brudną bieliznę, a następnie być wyprana w proszku o właściwościach dezynfekcyjnych. Przy praniu bielizny brudnej we własnym zakresie należy przenosić ją w sposób minimalizujący kontakt podczas transportu np. w zamkniętym worku foliowym lub zamkniętym pojemniku wykonanym z materiału umożliwiającego dezynfekcję.

Odzież robocza oraz środki ochrony indywidualnej stosowane podczas świadczenia usług powinny być czyste. W przypadku zanieczyszczenia odzieży roboczej materiałem biologicznym, odzież tą należy poddać dezynfekcji. Miejsce, w którym przechowuje się odzież roboczą powinno być czyste i odseparowane. Niedopuszczalnym jest przechowywanie odzieży roboczej z odzieżą wierzchnią, która ma styczność z elementami środowiska zewnętrznego.

8. Produkty kosmetyczne

Produkty kosmetyczne stosowane w obiekcie powinny posiadać aktualne daty ważności i być oznakowane w języku polskim. W przypadku, kiedy produkt oznakowany jest symbolem PAO (otwarty słoiczek należy opisać go datą otwarcia).

Symbol PAO

Symbol PAO (ang. Period After Opening) widnieje na tych artykułach kosmetycznych, których data ważności określana jest względem daty otwarcia. Przykładowo, jeżeli produkt kosmetyczny oznakowany otwartym wieczkiem z symbolem 12M został otwarty 1 października jest on ważny do 1 października kolejnego roku. W niektórych przypadkach artykuły kosmetyczne posiadają 2 daty ważności – jedna określona przez producenta informująca, że produkt nieotwarty jest ważny przykładowo 3 lata od daty produkcji i druga determinowana datą otwarcia. Jeżeli artykuł kosmetyczny posiada datę ważności producenta określoną na np. marzec 2025r., a produkt został otwarty 1 października 2024r. i jest oznaczony symbolem PAO 12M, pozostaje on ważny jedynie do marca 2025r.

9. Oznakowanie informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych

Zgodnie z art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t. j. Dz. U. z 2024r. poz. 1162) właściciel lub zarządzający obiektem jest obowiązany umieścić w widocznych miejscach odpowiednie oznaczenie **słowne i graficzne** informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych na terenie obiektu. Natomiast na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy kto, będąc właścicielem lub zarządzającym obiektem lub

środkiem transportu, wbrew przepisom art. 5 ust. 1a nie umieszcza informacji o zakazie palenia, podlega karze grzywny do 2000 zł.

ZAKAZ PALENIA

Przykładowe prawidłowe oznakowanie informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych